

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Julus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

98. szám.

BRASSO, Csütörtök, augusztus 27-én.

I-ső évfolyam 1885.

Bauszner és a nemzetiségek.

II.

„Ha Bauszner azt mondja, hogy a legtöbb magyarországi nemzetiség a külföld felé gravitál, úgy ezt különösen a szászokra vonatkozólag tagadásba kell vennünk, áémbár néhány más nemzetiségre nézve igazat kell adnunk neki. De ha csakugyan így is van — mi az oka ennek? Nem más, mint a magyar fajuralom és a nemzetiségekkel szemben tanúsított intolerancia; nem más, mint azon törekvés, hogy Magyarországból magyar-nemzeti államot csináljanak.”

Álljunk meg egy kissé. — A szászok tagadják, hogy kifelé gravitálnak. Hát kérem, ha az nem volna igaz, mit akarnak elérni örökös rágalmaikkal a külföld előtt? Minek hívták segítségül a Schulvereint, azokat a homlokukra esett embereket, kik elég együgyűek voltak önöknek felülni! Miért fogadnak el segélyt kívülről, ha nem a kifelé gravitálás a céljuk? S végre, miért szűrik össze a levét az oláhokkal, a kik nem is tagadják, hogy kifelé gravitálnak, — ha nem egy a céljuk maguknak is? . . . Ha igaz, a mit önök állítanak, akkor egészen más, tisztességes eljárást kellene követniök.

Aztán miben áll az a fajuralom? Természetesen, hogy Magyarországon nincs szász miniszterelnök s román belügyminiszter, no meg tót közoktatási miniszter. Hogy nem engedjük meg a nemzetiségeknek azt, a mit s a hogyan ők akarnak. Ez a fajuralom. — A nemzetiségekkel szemben tanúsított türelmetlenségünk a szászok hétszáz éves ittléte alatt nagyon sokban nyilvánulhatott. Azért maradtak ők még maig is szászok; azért nem kísértettük meg soha őket megmagyarosítani. Ez csakugyan türelmetlenség. Vajjon az türelmeség, hogy a szászok ott, hol ők vannak többségben, egyetlen intézményükben sem tűrnek meg mást, mint szászt; hogy minden egyéb nemzetiségű iparost lehetőleg elnyomnak, hogy a régi czéhekbe magyart és román fel nem vettek és sok hasonló? . . . Ilyen esetekre nálunk nem igen fognak akadni. — S mégis minket vádolnak türelmetlenséggel!

Valódi egyenjogusítást, szabad intézményeket, egészséges gazdasági politikát kívánnak, hogy az itt élő nemzetiségek elfeledhessék, mikép Magyarországon kívül is vannak fajroko-

naik. . . . Olyan egyenjogusítást, szabad intézményeket, mint önök óhajtanak, olyanokat kapni soha, de soha nem fognak. De meg fogják kapni azt — eljő még annak ideje is, hogy ha nem akarnak alkalmazkodni az állam törvényeihez, a magyar állameszméhez: akkor majd megtanítjuk erre. Megmutatjuk majd az utat önöknek. Követni fogjuk Németország példáját Elzász-Lotharingiával szemben. Ma megmaradhatnak nemzetiségök mellett, nem bántja senki, csak legyenek jó hazafiak; ha ezt semmi áron nem akarják, akkor kenyértörésre kerül majd a sör. Meglátjuk, ki lesz erősebb: a magyarok, az állam, vagy a szászok s románok szövetsége?

Minő egészséges gazdasági politikát értenek? Olyant, melyben a magyarság viselje a terheket, a magyar nép legyen a munkás dolgozó méh, a nemzetiségek a here, melynek mi feltálaljuk az ételét. Az önök fogalmai szerint az volna az egészséges gazdasági politika, ha mi véres verejtékkel dolgoznánk önökért, sőt talán az is, hogy az állam minden szásznak és romának évi járadékot biztosítson, azért, mert az Ur szásznak vagy romának teremtette. — Magyarország gazdasági politikája ellen kifogásuk nem lehet. Ezt csak ürügyül akarják felhasználni arra, hogy megmutassák, miszerint önök nem az állameszmének, hanem a kormánynak opponálnak.

Pedig ez nem igaz. A Tisza-kormány gazdasági politikája ellen jogos kifogást nem tehetnek. Az ország anyagi helyzete javul, adósságaink csökkennek, a deficit apad. Hát mi mást kívánnak még?

Nincs kívánni valójuk. Csak nekünk van. Tanítsák meg ezeket a szász urakat más tisztességre. Ne engedjük azt, hogy Magyarországon egy lap — mint a „Kronst. Ztg.” — szembeszálljon a magyarsággal s azt mondja: „ha ez az állam magyar nemzeti állam akar lenni, akkor csak egy út van számára — a bukás.” Tanítsuk meg ezt a nációt arra, hogy ismerje el a magyar állam fenségét, beszéljen tisztességgel azon államról, melynek jótéteményeit az ő népe 700 év óta zavartalan élvezi.

Szakítsunk végre mi is hagyományainkkal. Türelmesek voltunk s vagyunk, őseinkről öröklött ez reánk; de ők az ellenkezőt hirdették, — legyen igazuk.

Ma is napról-napra csak azt halljuk, hogy mi őket erőszakosan megmagyarosítani akarjuk. Miért nem tesszük hát? . . . Akkor legalább volna okuk panaszzra, mint most nincs. Érdekes, hogy mit értenek ők erőszak alatt. A „Kr. Ztg.” szerint az államhatalom, az államtörvény ily erőszak. Uram, bocsásd meg bűneiket! Kell-e e vallomásnál fényesebb bizonyíték arra, hogy ők nem a kormánynak, hanem az állameszmének opponálnak! Nekik az államhatalom s törvények nem tetszenek.

A mit azután ez a böles lap s még bölcsebb cikkírója ily erőszak gyanánt az államhatalomnak felír, az nem újság, azt sokszor hallottuk már tőlök. Ilyen a magyar nyelv magyar tanítása, a tanítók magyar képesítése, az igazságszolgáltatás magyar jellege, a hivatalok betöltése és sok ehhez hasonló. Régen megadtuk már erre a feleletet, minek ismételnők? Jogtalan követelést ki nem elégíthetünk. Magyarországon vagyunk, itt magyar az uralkodó, más nem lehet. Igaza van Bausznernek: ez állam csak úgy tarthatja fenn magát, csak úgy gyarapodhatik erőben és hatalomban, ha magyar. Ha ezt a nemzetiségek nem értik meg, azaz nem akarják megérteni, módot kell találni reá, hogy megértsék.

Bauszner levele a mi kulturegyületünkről is szól. Tagadja magyarosítási célját. A „Kr. Ztg.” viszont Bauszner állítását tagadja, kérdezvén, vajjon nem-e magyarosítás az, ha célunk az eloláhosodott magyarság visszanyerése? — Nem és ismételtelen nem!

A mit azután kérdez, az csakugyan igen gyermekes. „Mit mondanának a magyarok, ha mi a volt német városokat, Kolozsvár, Nagy-Enyed, Torockó, Deés stb. újból germanizálni akarnók?”

Már engedelmet kérek, de ez kissé nagyon is naiv volt. Mit szólnánk hozzá? Hát először is nem engednők, mert Magyarországon vagyunk s nem Germániában. Másodszor, hát tessék megpróbálni! Kisértsek meg, vajjon aratnak-e ott rózsát, avagy tövist. Bizonyára maguk is meggondolnák, vajjon beleharapjanak-e az ilyen gyümölcsbe. Savanyu lehetne a szőlő.

Végezzünk, uram! Önök tagadják, hogy a szászok valaha szövetkeztek volna a románokkal. Mi állítjuk, habár a szegény „Tribuna” is nekimegy ennek s azt mondja: nem

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Kirándulás a nagy Királyköre.

(2241 méter magas.)

(Folytatás.)

Persze ennek gyenge fénye majd előttem és majd az utánam jövőknek nem világít elegendően; ilyenkor aztán hátrafordultam. Szóval igénybe vették nemesak lámpámat, de szegény magamat is. Egy jó órát mászkáltunk a szorosban, mig nem ebből kiérve, egy igen csinos mezőre jutottunk. Ekkor hajnalodott és én a lámpát az első hideg vizet nyújtó forrás után eloltam. Perczekig tartott, mig szemem a hajnaladta világossághoz megszokott. Négy óra körül járt az óram és magasságmérőm, mely Brassón természetesen 0-on állott, már 250 méter magasságot mutatott. — E helyütt gondoltam magamban: mily rendkívüli paszsiója van az ilyen magamforma turistának! mi mindannyian honn jól kialudva volnánk már a meleg ágyban, és itt másztunk és másztunk sötétben köveken, kavicsos és vizen keresztül. — Megvallva, kérdés alakjában gondolkoztam és válaszoltam magamban magamnak: Otthon aludni könnyű és minden éjjel lehet, de fenn a magasban, hol a szabad-ág lakozik, mindennap nem lehet az ember. A katona sem megy örömmel a háboruba, de hiába! kommandiroztatik. Minket pedig a természet tanulmányozása, a test és

lélek megerősítése küld és vonz fel a magasba, az isteni szabadságba.

Ha szép idő lett volna, bizonyosan bementünk volna a Riuszorosba, mely jobbra a gyönyörű Propastá sziklaszorosba vonul át, de tekintettel a felhős égbojtozatra, jobbnak véltük az előttünk feltáruló szép plateaura menni, hol negyedóránnyira fekszenek egymástól a Magura és Pestera községeihez tartozó gazdasági épületek és lakházak. Itt az út egyenes és nagyobbára szénaréteken vezet keresztül. Nyáron csakugyan regényes e helyen lakni, de télen nem lehet valami vonzó. — A lakosok még jóízűen aludtak, midőn mi házaik előtt elvonultunk. Az utolsó házhoz tartozó palánk előtt kiállott már egy valószínű román típusu ember, minőt az országos kiállítás aligha képes felmutatni. Őt a kakas kukorikolása költé fel — úgy monda ő maga, — de őva int minket tovább nem menni, mert az ő légmérője esőt jelent. Ezen légmérőt szintén igen tréfás volna a t. olvasóval megismertetni; régi, de tapasztalt időjós.

Mi tovább megyünk és első pihenőt nem a vadalmák szokásos pihenő-helyén tartottunk, hanem egy természetes kövekből készült falazat alatt. Innen alkalmam volt egy ilyen mogúras parasztházat megtekinteni. Az egész ház egyszerű faragott fákból áll, teteje nagy és hosszú zsindelekkel van ellátva. A ház maga igen alacsony és körös-körül gazdasági épü-

let gyanánt használtatik. Ott van a lakás, az istálló és a szin együtt. Lakóját általában „kolbasch”-nak nevezik és azért épít mindent össze és egymás mellé, nehogy a gyakori vendégek, a farkasok, a juhokat elragadhassák.

Kipihentünk és megfrissítettük magunkat egy jó korty hideg feketekávéval, mely rummal van vegyítve. Ez kirándulásoknál a legüditőbb ital. — Tovább haladva, elértük a Propasta szélét, hol is a mélyen alant folyó patak halk moraja üti meg füleinket. Ez a zuhogás az én legkedvesebb zeném a szabadban; soha kellemesb hangokat nem hallottam, mint a gyorsan hömpölygő viz suttozását.

E helyen van egy gyönyörű, hét szótagu visszhang, a melyről fogalma csak annak lehet, a ki ezt hallja. Én véletlenül sokáig gyönyörködtem a visszhangon, s addig társaim előre haladtak. Egy erős „hopp-hopp” hívás és társaim hollétét a visszajött válasz után megítélve, megtudtam. Utánok sietve, ott értem el őket, hol ők is kénytelenek voltak lassabb tempóban menni, mert erős hágás következett.

Végre elhagytuk a szép plateau-t és felmáztunk a Klobucsek nevű hegység oldalára. Innen kiérve, ismét egy szép és egyenes, füvel borított mezőre értünk, mely azonban csakhamar egy kerek üstté változik. — Egy órai gyaloglás után elértük a román határt. Itt áll egy félig összerombolt új ház, mely egy év

igaz! Emlékezzenek csak vissza a képviselő-választásokra. Nem mindig szövetkeztek önök a románokkal? Azért, hogy ők passzív, önök aktiv politikát űztek s űznek, azért mégis szövetkeztek. Felhasználták az ő passzivitásukat a maguk aktivitása javára. Hát ez nem koalíció? Ha előre megbeszélték. Emlékezzenek a legutóbbi hermányi választásra. Zay ur mellett ott volt Lengeru ur is; az első aktivitásra, a második passzivitásra buzdított. Nézzék meg csak a városi választásokat: hát ott nem szövetkeznek mindig a magyarok ellen? . . . Még sok esetet mondhatnánk, hogy erőltetnünk állításukat. De minek? Maguknak hiába beszélünk, akár falra borsót hánynánk; a magyarok pedig nagyon jól tudják, hogy önök — szeliden szólva — eltagadják az igazságot.

A „Kr. Ztg.” is Bauszner szavaival végzi épületes cikksorozatát, hogy ők t. i. mit kívánnak. Ez sem igaz. „Becsületükre s lelkiismeretükre” ezt nem mondhatják. De mondhatják azt — s akkor ez egyszer nem tennének álarcot az igazságnak: „hasznot akarunk. Itthon nincs, majd lesz kívülről.” — Ez az ő be nem vallott, de valódi céljuk. Ennek pedig már egyszer vessünk véget.

Bismarck és Kálnoky. A »Pol. Corr.« figyelmet érdemlő forrásból nyert értesítés alapján azt írja, hogy Kálnoky gróf varzini látogatása alkalmával a vámpolitikai kérdés is szóba került ugyan, de e kérdés részletes tárgyalásába, valamint a vámegység megvitatásába nem bocsátkozhattak, mert a vámegység létesítése ez idő szerint, a mostani szűkebb alakjában alig volna lehetséges. A frankfurti szerződés a német pártok és politikai férfiak magatartása elég akadályt képeznek és megérlelhetik azt az eszmét, hogy a terv maga több kilátással bírhat a valóditásra, ha azt szélesebb, egész közép-Európát magában foglaló alapra fektetnék. Erről azonban Varzinban aligha volt szó.

A Német- és Spanyolország közötti legújabb keletű konfliktus felől, melyet tudvalevőleg a Karolina-szigetek fölötti német védnökség kihirdetése idézett elő, a »Daily News« madridi sürgőnye ezeket jelenti: »Németország nemcsak hogy ragaszkodik a szigetek fölötti védnökséghez, hanem Solms gróf (madridi német követ) által még jegyzéket is nyújtott át a spanyol külügyi miniszternek, mely jegyzékben tiltakozik spanyol hajóknak és csapatoknak a Yap sziget megszállása végett történt kiküldetése ellen.« Különben Berlinben még mindig azt hiszik, hogy bármit beszéljenek a spanyol lapok elkeseredésükben, az ügy diplomáciai uton mielőbb békésen fog elintéztetni.

A szudáni harcztérrel. Mint Berberből az egyiptomi kormánynak távirják, Berber város véres összecsapások színhelye volt. A lakosság, mely élelmszerekben érzékeny hiányt szenved, hatalmába ejtette a közpénztárakat.

A zanzibari kérdésre nézve a »Times« jelenti, hogy Said Bargas szultán következő sürgőnyt küldte: „Beleegyeztünk, hogy a német védnökség Usagara, Ukami, Unguru, Usegua és Vitu fölött elismertessék, de csak miután ultimátumot kaptunk.” Mint Berlinből jelentik, a tárgyalásokat a szultánnal Paschen és Knorr hajóparancsnokok fogják folytatni; két ágyunaszád valószínűleg akkor is ott marad a kelet-afrikai vizeken, ha ezek a tárgyalások simán folynak le.

előtt szolid anyagból építettett a kincstár által pénzügyőrök részére, mert ezen az uton és helyen szokták a csempészek a vám alá eső árukat be- és kivinni. E házról a csobánok (kikről később leszek bátor pár szóval megemlékezni) azt beszélik, hogy csempészek által lett elrombolva, nehogy a pénzügyőrök és zsandárok a házban tartózkodhassanak. Egy pénzügyőr pedig azt mondá nekem, hogy a szél rombolta volna össze a házat; mely utóbbit azonban nem hiszem el, mert jól megtekintve a rombolt házat, arról győződtem meg, hogy csakugyan gonosz kezek működtek rajta. Igaz ugyan, hogy e ház nagyon alkalmatlan helyen van építve, mert a fensikon izoláltan áll, kitéve a romboló szélnek; de a ház, mely a kincstárnak bizonyára nem megvetendő összeg pénzébe kerül, oly szolidan van építve, hogy a szél azon oly károkat, mint a minöket eszleltünk, nem okozhatott.

Alig hagyjuk el e házat, még egy pár száz lépést előre haladva, megpillantjuk a mi barátságosan intő védházunkat, melyet a brassói fiók Kárpát-egylet 1881-ben felépített. Hat óra volt, midőn a védházba értünk, melyen — sajnos — ismét gonosz kezek működése látszott. Eleintén a vasakat, később az ablaküveget lopták el e házból, most pedig a fát is kezdik felégetni. Szerencsések ezek a gaz fráterek, hogy közülük egy sem kapható tetten, mert bizony-bizony megtánczoltattuk volna őket!

(Folytatása következik.)

Brassómege az országos kiállításon.

II.

Mezőgazdaság.

A kiállítás első csoportja a mezőgazdaság. Itt van feltüntetve hazánk mezőgazdasága, melyben a legnagyobb különféleséget s e mellett még az átalakulással járó változások számos átmeneti fokozatát látjuk, úgy hogy gazdaságunk tulajdonképen jellemezhetetlen. Ha jól szemügyre vesszük gazdaságunkat, sajátságosnak fog feltűnni, hogy hasonfekvésű és minőségű talajon is egész különféle gazdaságot találunk, a szerint, hogy minő kulturával bíró nép lakja az illető vidéket.

Ha mezőgazdaságunk helyzetéről nem is alkotunk magunknak általánosan jellemző képet s e helyzetet mégis tisztán meg akarjuk ismerni, azon átalakulási proczesszust kell figyelembe vennünk, mely az utolsó évtizedekben mezőgazdaságunk rétegében, minden irányban megindult, és a mely ma nemcsak hogy befejezve nincs, hanem épen napjainkban nyer igazi lendületet.

Brassómege mezőgazdasága igen szépen van képviselve a felső-, alsó- s hétfalusi járás terményei által.

Mielőtt a kiállított tárgyakra áttérnénk, vessünk egy pillantást a megye mezőgazdasági állapotára. Mezőgazdasági területe 141,043 kat. hold, melynek holdankénti átlagos jövedelme 2 frt 41 kr, míg erdőterülete 109,329 kat. hold, átlagos 50 kr jövedelemmel. Összes termő-területünk e szerint 250,372 kat. hold, átlagos jövedelme 1 frt 57 kr.

Kiváló fontossággal bírnak a mesterséges kaszálók, minthogy ezek a gazdaság intenzivitásának talán legbiztosabb ismertető jelei. E termelésnél a legnagyobb arányszámok egyikét találjuk Brassómegeben, mely 5—7%-kal e tekintetben az országban második helyen áll.

Miként az egész országban, úgy megyénkben is a mezőgazdaság minden vonalán fokozatos emelkedés látható, mely részben a jobb évek, de részben a gondosabb és okszerűbb mivélés rovására esik.

A gondos mivélés gyümölcse meglátszik Brassómegeben, a hol a szorgalomnak kell pótolni azt, mit a természet megvont.

S lám, Brassómege termelés tekintetében az első között áll. Mig például 1883-ban az átlagos búzatermés hektáronként 12.40 hektolitert tett s a legnagyobb búzatermelő megyék is ez átlag körül forognak, Brassóban 17.38 hektoliter átlagos hozamot látunk, azaz az egész országban második helyen áll. Már 1884-ben 20.59 hektoliterrel Brassómege adja a legnagyobb átlagot, azaz búzatermés tekintetében az első helyen áll.

Egészen hasonló a helyzet a rozstermés tekintetében. 1883. évben Brassómege 17.20 hektoliter átlaggal ismét az első helyen áll. Az árpatermést illetőleg Brassómege mutatja a legnagyobb átlagot Turócmege után 1883-ban. s Fogaras után 1884-ben; zab s törökbuza termeléssel Brassómege szintén az ország második helyén áll, mi ujabban is igazolja azon fennebbi állításunkat, hogy terményeink hozama nem annyira a fekvés jóságával s a talaj gazdagságával, mint inkább az időjárás szeszélyei mellett a mivélés gondosságával áll arányban. Ez az eset forog fenn megyénkben is.

Ha már most fonó- és szövő-iparunk yers anyagát, a lent és kenderet tekintjük s alapul vesszük

itt is a legutóbb lefolyt évet, azt találjuk, hogy Brassómege len- skender- termelése volt 1884-ben legnagyobb az országban, a mi annál kedvezőbb reánk nézve, mert e két iparág gyupontjává lenni épen Brassómege van hivatva.

Ekként ismertetvén megyénk általános mezőgazdasági viszonyait, maga a statisztika igazolja, hogy mezőgazdaság tekintetében Brassómege az ország első helyeinek egyikét foglalja el. Ezt pedig első sorban népe szorgalmának, csekély termőföldje rationalis mivélésének köszönheti.

Mindezeket igazolja Brassómege mezőgazdasági gyűjteményes kiállítása, a melyben részt vettek:

1. Brassómege alvidéki járása, kiállítván őszi-buzát és rozsot, tav. árpát, kukoriczát, babot, borsót, lencsét, takarmányféléket és ezek magvait, különösen czukorrépát, lóherét, burgonyát, különféle kenderet, lent s ezek magvait. Továbbá rajzokat, mintákat, fényképeket mezőgazdasági eszközökről és tárgyakról, gyógynövényeket, trágyaszereket, mezőgazdasági talajkísérleteket s térképeket.

2. Brassómege felvidéki járása, mindenben ugyanezt állítva ki.

3. Brassómege hétfalusi járása, kiállítva gyönyörű gyapjút, igen izletes juhturót s a turókészítéshez használni szokott eszközöket.

4. A földvári földmives iskola, mely körülbelöl ugyanazt állította ki, mint az első kettő. A mi azokon kívül valóban figyelemre méltó, az a száz különböző fajú burgonya, nemkülönben ezen iskola belserveszetét s az abban uralkodó irányt hiven viszsztatükrozó mezőgazdasági eszközöket ábrázoló minták és rajzok, valamint a földmives iskolai tanulóknak mezőgazdasági szakoktatást illető dolgozatai.

A mit ezen kiállított tárgyakról külön mondani lehetne, azt elmondottuk megyénk mezőgazdaságának általános ismertetésénél. Ezek csak megerősítik ottani állításainkat.

Ecclesia militans.

Nemrégiben a »Brassó« egy nyílt kérdést hozott a brassai magyar evang. egyház t. lelkészéhez ezen egyház önállósítása ügyében. A t. lelkész ur válasza is egész röviden, de azóta az ügyben épenséggel semmi változás sem történt. Legyen tehát megengedve, hogy ahhoz én is hozzácsóljak.

Nem emlékszem biztosan az időre, de azt hiszem, nem tévedek, ha azt álítom, hogy már ide-oda két éve annak az önállósítási ügy megmozgatásának. Egy csomó pénzt összegyűjtöttünk, jubileumot tartottunk is — szép csendben — de önállósításról két év után még szó sincs. A magyar egyház beadta a szükséges okmányokat, — mint tudom, a szász egyházképviselő pártolólág terjesztette fel az ügyet a nagy konzisztóriumhoz, s mégis csak úgy van, a hogy volt. Azóta volt már konzisztoriális nagy gyűlés, figyelemmel kísértem tárgyalásait, — minden előfordult ott, csak épen a mi ügyünk nem. Elég baj az reánk nézve.

Szerencsére, most nincs valami nagy bajunk. De ha valaha volna, akkor odavagynunk. Mi vagyunk a Barczaságon az egyedüli egyház, mely még a szász egyház szupremáciája alatt áll. Nekünk — ha pap kell — a szász presbyterium választja a papot. Ennek kiléte, tehát közvetve egyházunk sorsa, tőlük függ. De ha a jelenben kölcsönös békénk van, jöhet idő, a

Apróságok.

Szerény.

A kis Jeanette az iskolaév végén a szerénységre kitűzött díjat nyerte el.

— Ön tehát a legszerényebb, kicsikém? — kérdi tőle a jelenlevők egyike.

— Hízlegek magamnak ezzel, asszonyom . . . s mondhatom, részrehajláság volt tanítóim részéről, hogy a többi díjat nem adták nekem!

Tulságos követelő.

Egy fiatal házaspár dadát keres. A nő nagyon szigorú elvek szerint van nevelve, s midőn az elhelyező intézet alkalmas leányt küld neki, e szavakkal szólítja meg:

— Remélem, nincsenek férfi ismerősei.

— Nincsenek, nagyságos asszonyom; csupán egy gyermekem van.

— Micsoda? Önnek gyermeke van, s elég vakmerő szoptatós dajkával kínálkozni?!

Furcsa következtetés.

— Miért világítják ki a várost? — kérde egy angol turista egy kis német herczegség főhelyén egy járó-kelőtől.

— Azért, — mondja az — mert a nagyherczegnek leánya született.

Az angol előveszi jegyzőkönyvét és belejegyzi: „Ha a németek a várost kivilágítják, a herczegnőnek gyermeke születik.”

Kétes ajánlat.

A vasuti kupében A. ur szivarozik. Egy hölgy lép a kupéba. A. ur udvarias és így szól:

— Asszonyom, ha önnek úgy tetszik, kidobom!

. . . és mutatja szivarját.

A hölgy méltatlankodva:

— Micsoda . . . engem kidob?

Az operában.

Két vidéki atyafi a karzatról nézi meg az operai előadást.

Quartett volt.

»No nézze meg az ember, — szólal meg az egyik — most már mind a négyen énekelnek! A rossz emberek így akarják mennél gyorsabban leénekelni a dolgukat! . . .«

Egy nő ítélete a többiek felett.

Midőn Montague delnőt kérdezték, nem szeretne-e inkább férfi lenni, felelé:

»Nem; nagyon meg vagyok elégedve, hogy nőnek születtem, mert így nem látom magamat kitéve azon veszélynek, hogy egyet elvegyek.«

A háziur és lakója.

A házi ur zsörtölődik hátralékos lakójára:

— Uram, ön már egy év óta tartozik házbérrel; ha nem fizet, bepörölm.

— Csak nem teszi ezt a szégyent velem! — szörnyűködik a pontos fizető. — Akkor inkább stájeroljon!

Helyi és vidéki hírek.

A fejedelmek találkozása. A királyi pár megérkezése és fogadtatása Kremsierben aug. 24-én szép ünnepélyt képezett. Kremsier környékéből ezren meg ezren foglaltak állást azon utakon, a melyeken ő felségeik átvonulandók voltak, ugyanarra, hogy 1 óra után a különböző egyesületek és rendezők alig tudtak helyet csinálni a kocsik részére. A pályaudvarra csak igen kevesen nyertek bebocsátást. Már 2 óra után megjelentek a hivatalos egyéniségek. Pontban 3 órakor érkezett meg az udvari vonat s a király és királyné megjelentek a lejárónál. A király hirtelen kiszállt és segítette leszállni a királynét. Ezután Rudolf trónörökös és Károly Lajos főherceg szálltak ki kocsijukból. A második vagonból gróf Kálnoky külügyminiszter és Szögyény osztályfőnök, a harmadikból báró Popp főhadsegéd, Goltz grófnő főudvarmesternő és Majláth udvarhölgy szállottak ki. Királyunk, a trónörökös és Károly Lajos főherceg tábornoki egyenruhát viseltek; gróf Kálnoky magyar tábornoki egyenruhában volt. Ő felsége a királyné fekete satin-merveilleux ruhát öltött magára csipkével díszítve, a szintén fekete szalmakalapot fekete tollak díszítették. — Délután 5 órakor az udvari ebéd volt 52 terítéssel, melyen a főhercegek, a bibornok, a miniszterek és a többi polgári és katonai méltóságok is résztvettek. Az esti szükkület beálltával a város fényesen kivilágított. A cseh »Moravan« és a német »Concordia« egyesületek által rendezett fáklyásmenet igen szépen sikerült.

Felhívás. Felkértem azon t. családok, melyek hajlandók volnának a megnyitandó állami főreáliskola esetleges vidéki tanulóit lakás- s élelmezéssel ellátni: szíveskedjenek ebbeli szándékukat, a náluk ellátható tanulók számát s a kívánt havidíjat lehetőleg pontos lakezimükkel, a főreáliskola igazgatójával (lakik Nagy-utca, Montaldo-féle ház I., 3.) személyesen, vagy írásban mielőbb közölni, hogy az esetleg tudakozódó szülőknek felvilágosítással szolgálhasson.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, f. hó 21-én Földváron Sólmosi Albert, helybeli áll. iskolai tanítónő Sólmosi Anna férj. Förder Sándorné édes atyja, hirtelen halállal kimúlt. Temetése f. hó 23-án ment végbe. — Áldás poraira!

A vidéki szerkesztők kongresszusa f. hó 24—25-én megtartott Budapesten, mely alkalommal mintegy 100 vidéki hírlapíró s kiadó jelent meg. Lapunkat Szerényi József szerkesztő képviselte, a kinek több rendbeli indítványait a gyűlés nagybírája egyhangulag elfogadta s egy miniszteri felirat szerkesztésével is megbízta. A mennyiben a gyűlés jegyzőkönyve már legközelebb hivatalosan megjelenik s azt közölnünk kell, ma hosszabban e tárggyal nem foglalkozunk. A kongresszus nem volt eredménytelen.

Az új váci püspök. Dr. Ipolyi Arnold besztercebányai püspöknek váci püspökké leendő kinevezetése — mint felhivatalosan írják — immár végleg el van ha-

tározva, de a kinevezés csak a szokásos határidő letelte után fog foganatosíttatni. A váci kath. egyházmegye csak örülhet, ha egy olyan kiváló jeles ember, mint Ipolyi, veszi át ügyének vezetését.

Katonai titkok elárulása. Rómában szombaton az »Albergo Cavour«-ban elfogtak bizonyos Charles de Doridest, ki szerkesztője volt az olasz kormány ellen heves támadásokat folytatott ultrakerikális »Journal de Rome«-nak, mely nemrég megbukott. Doridest, ki egykor hadsegéde volt Lamoniciere tábornoknak, azzal vádolják, hogy a francia kormánynak Olaszország tengerészeti és tengeralatti védelmi titkait elárulta.

A szerencsés nyerő. József főherceg leányainak himzéseit, a melyeket a Klotild-szeretetház javára sorsoltak ki, a zirczi apátság előszállási uradalmához tartozó kis-reményi pusztá kasznárjának Zatskovits Lipótnak neje szül. Schmidbauer Antónia urhölgy nyerte meg.

Hamis fogak. Tegernseeben egy fiatal parasztasszony nemrég életével fizette meg azon hűségát, hogy néhány kihullott fogát hamis fogakkal helyettesítette. Az asszony nagyon nehezen szülte meg harmadik gyermekét. A szülés után egy műtetre volt szükség s az orvos ehhez kénytelen volt a nőt chloroformizálni. A baba egyszerre észrevette, hogy a parasztasszony oly hangokat ad, mintha fuldokolna. Az orvos kinyitotta a száját, s meglepetve látta, hogy a betegnek torkába egy kis garnitúra hamis fog csuszott le. Ki akarta venni, de minden kísérlet meg-hiusult, s a szerencsétlen, csinos fiatal nő néhány percz múlva a férj kétségbeesett siránkozása közt halt meg.

Egy vándor feje. Hainfeld közelében három bécsi turista f. hó 21-ikén délután egy emberi fej maradványaira lett. Magukkal vitték s este átadták a kaumbergi polgármesteri hivatalban. Az orvos konstata, hogy a fej már 6—7 hónap óta vált el a törzstől, mely egy körülbelül 40 éves, erőteljesen fejlett férfi törzse lehetett. Hainfeldben azt hiszik, hogy a télen valami merész vándor járt arra, ki megfagyott s testének többi részét farkasok és rókák hordták szét.

Patkányok által megölt gyermek. A trieszti köznép nyomorát megdöbbentően illusztrálja a következő eset, mely ott a napokban történt. Egy pinzelakásban lakott Comer napszámos nejével és 5 gyermekével. A szülők eltávozván, a nagyobb gyermekeket magukkal vitték, s csak a legkisebb, 24 napos maradt otthon. Midőn az anya hazatért, gyermeke bölcsejéből egy patkány ugrott le. Az anya a gyermekhez sietett s meborzadva látta, hogy egy másik patkány még akkor is lakmározott a csecsemő arcán. Az utálatos állatot alig lehetett áldozatáról elűzni. A szegény gyermeket kórházba vitték, hol néhány órai iszonyu kínlódás után meghalt.

Leánykereskedés. Rómában, mint a »Daily News«-nek jelentik, egy vétkező szövetséget fedeztek föl, melynek tagjai Nápolyban és Spalatóban vannak.

Egy volt kormányhivatalnoknál, ki állítólag tagja a bandának, házmotózást tartottak, s ez által newyorkiakkal folytatott levelezésnek akadtak a nyomára. Ezek szerint 1000—2000 frankért adtak el az amerikaiaknak egy-egy leányt, Rómában f. hó 17-én e bandának tíz tagját fogták el.

A fiatal leányok oltalma érdekében a londoni Hyde parkban tartott meeting nagyszerűen sikerült s tömeges demonstrációvá alakult. Tíz városrészből vonultak a Hyde-park felé. Egy menet közepén kocsi lehetett látni, melyen fehérbe öltözött, 24 leányka foglalt helyet. Egy másik kocsiról zászló emelkedett ily fölirattal: »Szenvedjen-e az ártatlanság?« A királynőnek a fiatal leányok védelmére vonatkozó levelét ezer meg ezer példányban osztották ki. A határozatokat trombita harsogás mellett hirdették ki. Az idő igen kedvező volt.

A kolera. Madridban aug. 22-én 5664 ember betegedett meg és 1721-en haltak el kolerában. Marseilleben aug. 23-án 45 ember halt el kolerában. Toulonban aug. 23-án 10 ember halt el kolerában.

Nyílt tér.*)

A t. cz. közönségnek tudtára adom, hogy minden iskola részére

a tankönyvek

hozzám megérkeztek. — Továbbá bátorkodom gazdagon felszerelt másnemű

könyv-, rajz-, írószer, (finom papírtéria) zenemű-, ti-kör- és képraktáromat

jutányos árak mellett ajánlani.

Kérem szíves pártfogásukat; és én, mint eddig, ezután is törekedni fogok, becses megrendelőim megelégedését kiérdemelni.

Mely tisztelettel
Altstädter Antal
könyvkereskedő.

(193) 1—5

*) Ezen rovat alatt megjelenteknek sem tartalma- sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 augusztus hó 27-én.

Román papírpénz á 20 frankos	8.86 vétel	8.88 eladás.
ezüstpénz á 20	8.80	8.85
Napoleon'or (aranypénz)	9.90	9.91
Török lira	10.14	10.16
Orosz imperial	11.16	11.18
Arany	5.84	5.86
Orosz papírrubel	122.—	123.—

Felelős szerkesztő: Szerényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

H I R D E T M É N Y E K.

ALEXI

könyvnyomdája

Brassó, Színház-utca 95.

(saját házában)

ajánlja magát mindennemű szakmájába vágó könyvnyomdai munkák gyors, pontos, izléses és jutányos elkészítésére.

A jól berendezett könyvnyomda elvállal s készít mindennemű képes árjegyzékeket és illusztrált nyomtatványokat.

Budapesti kiállítási **SORSJEGYEK** á 1 ft.

Főnyeremény **100.000 ft.**

20.000 ft.

10.000 ft.

5000 ft értékben stb.

4000 nyeremény

Az 1885-iki budapesti országos kiállítás sorsjegy-kezelősege
Budapest, Andrásy-ut 43.

Sorsjegyek kaphatók ezen lap kiadóhivatalában.

Sorsjegy 10 ft